IZVEDBENI SKLEP KOMISIJE (EU) 2015/2177

z dne 20. novembra 2015

o izvzetju iskanja nafte in zemeljskega plina na Portugalskem iz uporabe Direktive 2004/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil naročnikov v vodnem, energetskem in transportnem sektorju ter sektorju poštnih storitev

(notificirano pod dokumentarno številko C(2015) 8043)

(Besedilo v portugalskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Direktive 2004/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil naročnikov v vodnem, energetskem in transportnem sektorju ter sektorju poštnih storitev ([1]), in zlasti člena 30(4) Direktive,

ob upoštevanju zahtevka, ki ga je družba ENI PORTUGAL B.V. vložila po elektronski pošti 28. julija 2015,

ob upoštevanju naslednjega:

I. DEJSTVA

(1) Družba ENI PORTUGAL B.V. (v nadaljnjem besedilu „vložnik“) je 28. julija 2015 Komisiji po elektronski pošti poslala uradni zahtevek v skladu s členom 35(1) Direktive 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([2]). Zahtevku je bilo priloženo obrazloženo in utemeljeno stališče portugalskega organa, pristojnega za konkurenco, z dne 16. julija 2015. V skladu z zahtevkom je bila Komisija pozvana, da določi, da se določbe Direktive 2004/17/ES in postopki za oddajo javnih naročil iz navedene Direktive ne uporabljajo za iskanje nafte in plina na Portugalskem.

II. PRAVNI OKVIR

(2) Direktiva 2004/17/ES se do preklica uporablja za oddajo javnih naročil za iskanje nafte in plina, razen če je ta dejavnost izvzeta v skladu s členom 30 navedene direktive. S postopkovnega vidika pa se določbe Direktive 2014/25/EU uporabljajo za zahtevke za izvzetje, saj materialni pogoji za odobritev izvzetja vsebinsko ostajajo nespremenjeni.

(3) V skladu s členom 30 Direktive 2004/17/ES se navedena direktiva ne uporablja za naročila, katerih namen je omogočiti opravljanje ene izmed dejavnosti iz členov 3 do 7, če je v državi članici, v kateri se dejavnost opravlja, dejavnost neposredno izpostavljena konkurenci na trgih, do katerih dostop ni omejen. Neposredna izpostavljenost konkurenci se oceni na podlagi objektivnih meril ob upoštevanju posebnih značilnosti zadevnega sektorja. Dostop do danega trga se šteje za neomejenega, če država članica izvaja in uporablja zakonodajo Unije v zvezi z odprtjem zadevnega trga, kakor je določeno v Prilogi XI Direktive 2004/17/ES. V skladu s točko G navedene Priloge XI je zadevna zakonodaja Unije v zvezi z odprtjem trga za iskanje in črpanje nafte ali plina Direktiva 94/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([3]).

([1]) UL L 134, 30.4.2004, str. 1.

([2]) Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetskem in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 243).

([3]) Direktiva 94/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 1994 o pogojih za izdajo in uporabo dovoljenj za iskanje, raziskovanje in izkoriščanje ogljikovodikov (*Slovenska posebna izdaja, poglavje 6, zvezek 2, str. 262*).

(4) Portugalska je Direktivo 94/22/ES prenesla ([4]) v svojo zakonodajo in jo uporablja. Zato se v skladu s prvim pododstavkom člena 30(3) Direktive 2004/17/ES šteje, da dostop do trga za iskanje in črpanje nafte ali plina ni omejen.

(5) Za oceno, ali je zadevna gospodarska dejavnost izpostavljena neposredni konkurenci na trgih, ki jih zadeva ta sklep, se morata upoštevati tržni delež glavnih udeležencev in stopnja koncentracije na navedenih trgih.

(6) Ta sklep ne posega v uporabo pravil o konkurenci.

III. **OCENA**

(7) Vložnik je naročnik v smislu člena 2(2)(b) Direktive 2004/17/ES. Vložnika ni mogoče opredeliti kot javnega naročnika ali javno podjetje. Izvaja dejavnosti iskanja nafte in zemeljskega plina iz člena 7 Direktive 2004/17/ES. Poleg tega deluje na podlagi posebnih pravic, pridobljenih 18. decembra 2014. Te posebne pravice vključujejo koncesijske pogodbe za bloke „Santola“, „Lavagante“ in „Gamba“, ki jih je pridobil vložnik. Prvotne koncesijske pogodbe so bile podpisane 1. februarja 2007 med Portugalsko na eni strani ter družbami Harman Resources Ltd. (80 %) Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A. (Galp) (10 %) ter Partex Oil in Gas (Holdings) Corporation (10 %) na drugi strani. 25. marca 2010 so bile koncesijske pogodbe dodeljene družbama Petrobras International Baspetro B.V. (50 %) in Petróleos de Portugal – Petrogal S.A. (Galp) (50 %). Nato so bile s spremembo, podpisano 18. decembra 2014, navedene pogodbene pozicije dodeljene družbama Eni Portugal B.V. (70 %) in Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A. (Galp) (30 %).

(8) Zahtevek je omejen na iskanje nafte in zemeljskega plina. Družbi Eni Portugal B.V. and Petróleos de Portugal – Petrogal, S.A. (Galp) sestavljata skupno podjetje, pri čemer je vložnik izvajalec projekta in je zadolžen za iskanje, vrednotenje, razvoj, proizvodnjo in razgradnje. Vložnik je odgovoren za vsa javna naročila, ki so potrebna za razvoj dejavnosti iskanja in proizvodnje.

(9) V skladu z uveljavljeno prakso Komisije ([5]) bi bilo treba iskanje nafte in zemeljskega plina obravnavati kot en proizvodni trg, ker na začetku iskanja ni mogoče ugotoviti, ali se bo našla nafta ali zemeljski plin. Poleg tega bi bilo treba trg v skladu s takšno prakso obravnavati kot trg s svetovno geografsko razsežnostjo. Glede na to, da ni znakov, da bi bila opredelitev geografske razsežnosti trga v tem primeru drugačna, bi jo bilo treba za namene tega sklepa ohraniti.

(10) Tržni deleži gospodarskih subjektov, ki se ukvarjajo z iskanjem, se lahko merijo glede na tri spremenljivke: kapitalske naložbe, dokazane rezerve in načrtovano proizvodnjo.

(11) Toda uporaba kapitalskih naložb za merjenje tržnih deležev gospodarskih subjektov na trgu iskanja se šteje za neprimerno zaradi velikih razlik med zahtevanimi ravnmi naložbe, ki bi lahko bile potrebne na različnih geografskih območjih. Ostala dva parametra, in sicer dokazane rezerve ter načrtovana proizvodnja, se navadno uporabljata za ugotavljanje tržnih deležev gospodarskih subjektov v tem sektorju ([6]).

([4]) Zakonodajna uredba št. 109/94 z dne 26. aprila (Decreto-Lei n.º 109/94 de 26 de Abril); ministrski odlok št. 790/94, z dne 5. septembra (Portaria n.º 790/94, de 5 de Septembro).

([5]) Glej Odločbo Komisije 2004/284/ES z dne 29. septembra 1999 o združljivosti koncentracije s skupnim trgom in sporazumom EGP (zadeva IV/M.1383 – Exxon/Mobil), (UL L 103, 7.4.2004, str. 1); Odločbo Komisije 2000/45/ES z dne 29. septembra 1999 o združljivosti koncentracije s skupnim trgom in sporazumom EGP (zadeva IV M.1532 – BP Amoco/Arco), (UL L 18, 19.1.2001, str. 1); Odločbo Komisije z dne 6. marca 2002 o združljivosti koncentracije s skupnim trgom (zadeva COMP/M.2681 CONOCO/PHILIPS PETROLEUM) (UL C 79, 3.4.2002, str. 12); Odločbo Komisije z dne 20. novembra 2003 o združljivosti koncentracije s skupnim trgom (zadeva COMP/M.3294 EXXONMOBIL/BEB) (UL C 8, 13.1.2004, str. 7); Odločbo Komisije z dne 3. maja 2007 o združljivosti koncentracije s skupnim trgom (zadeva COMP/M.4545 STATOIL/HYDRO) (UL C 130, 12.6.2007, str. 8); Odločbo Komisije z dne 19. novembra 2007 o združljivosti koncentracije s skupnim trgom (zadeva COMP/M/4934 – KAZMUNAIGAZ/ROMPETROL), (UL C 31, 5.2.2008, str. 2).

([6]) Glej zlasti točki 25 in 27 Odločbe 2004/284/ES in odločbe, ki so ji sledile, med drugim zadeva št. COMP/M.4545 – STATOIL/HYDRO.

(12) Leta 2014 so dokazane in verjetne svetovne rezerve nafte in zemeljskega plina znašale 209 934 817 170 standardnih kubičnih metrov nafte ([7]). Na Portugalskem je bilo skupno število koncesij za iskanje 12 ([8]), število izvrtanih vrtin v letu 2014 pa 0. Trenutno na Portugalskem ni dokazanih rezerv nafte in zemeljskega plina.

(13) V zadnjih treh poslovnih letih vložnik na Portugalskem ali v kateri koli drugi državi ni proizvedel nafte ali zemeljskega plina; ocenjuje pa se, da bi se lahko pri iskanju odkrilo približno [… standardnih kubičnih metrov] ogljikovodikov v globokih vodah na portugalskih območjih iskanja, za katera so bila odobrena dovoljenja ([9]). Leta 2014 je imela matična družba Eni S.p.A. 0,9-odstoten delež na svetovnem trgu dokazanih in verjetnih rezerv nafte in zemeljskega plina ([10]).

(14) Trg iskanja ni zelo koncentriran. Poleg družb v državni lasti je za trg značilna prisotnost velikih družb, kot so ExxonMobil, Chevron, Shell, BP in Total. Leta 2014 so imele na svetovnem trgu za iskanje nafte in zemeljskega plina te velike družbe naslednje deleže: 2,8 % (ExxonMobil), 2,1 % (Chevron), 1,9 % (Shell), 1,4 % (BP) in 1,4 % (Total). Kar zadeva podjetja v državni lasti, so njihovi deleži na svetovnem trgu za iskanje nafte in zemeljskega plina naslednji: 13,6 % (Saudi Aramco), 7,4 % (Gazprom), 4,8 % (Qatar Petroleum) in 4,7 % (National Iranian Oil Company) ([11]). Eni S.p.A. ima 0,9-odstoten tržni delež dokazanih in verjetnih svetovnih rezerv nafte in zemeljskega plina. Kar zadeva ozemlje EU, ima družba Eni S.p.A. na njem 4-odstoten tržni delež dokazanih in verjetnih rezerv nafte in zemeljskega plina ([12]). Ti elementi kažejo na neposredno izpostavljenost konkurenci.

IV. **ZAKLJUČEK**

(15) Na podlagi ugotovitev iz uvodnih izjav 1 do 14 bi bilo treba pogoj neposredne izpostavljenosti konkurenci iz člena 30(1) Direktive 2004/17/ES na Portugalskem šteti za izpolnjen.

(16) Ker se zdi, da je pogoj glede neomejenega dostopa do trga izpolnjen, se Direktiva 2004/17/ES ne bi smela uporabljati, če naročniki oddajo naročila, katerih namen je omogočiti iskanje nafte in zemeljskega plina na Portugalskem, ali če se na Portugalskem v ta namen organizirajo natečaji.

(17) Ta sklep temelji na pravni podlagi in dejanskem stanju od 29. julija 2015 do 11. septembra 2015, razvidnih iz informacij, ki jih je predložil vložnik. Sklep se lahko spremeni, če bi pomembne spremembe pravne podlage ali dejanskih razmer pomenile, da pogoji za uporabo člena 30(1) Direktive 2004/17/ES niso več izpolnjeni.

(18) Ukrepi iz tega sklepa so skladni z mnenjem Svetovalnega odbora za javna naročila –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Direktiva 2004/17/ES se ne uporablja za javna naročila, ki jih oddajo naročniki in so namenjena omogočanju iskanja nafte in zemeljskega plina na Portugalskem.

([7]) Po navedbah družbe Wood Mackenzie, ki jih navaja vložnik.

([8]) Te koncesije vključujejo globoke priobalne bloke, koncesijo Barreiro in dodatno koncesiji za bloka „*Caranguejo*“ in „*Sapateira*“ v bazenu Algarve, ki sta že bili odobreni, vendar koncesijski pogodbi še nista bili podpisani.

([9]) […zaupni podatek].

([10]) Glej opombo 7.

([11]) Glej opombo 7.

([12]) Glej opombo 7.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Portugalsko republiko.

V Bruslju, 20. novembra 2015

Za Komisijo
Elżbieta BIEŃKOWSKA
Članica Komisije